

Jaroslav Hašek – Schůze našeho obecního zastupitelstva v Mejdlovarech

(Volí se obecní strážník)

Všichni v naší obci velice jsme se těšili na tuto schůzi, neboť mělo být v ní rozhodnuto, kdo má být obecním strážníkem. Celkem došlo přes 500 žádostí. Mluvil-li bych řečí učenců, tedy *asi kol 531* žádostí. Z těchto žadatelů byla polovička absolvovanými právníky, dále tam bylo ke stu žádostí absolvovaných studujících filozofie a kromě toho 49 žádostí bylo psáno abiturienty různých učitelských ústavů, kteří jsou bez místa již rok. Zbytek připadal na absolventy obchodních akademií a konečně byly zde tři žádosti z kruhů nejvíce blízkých panu starostovi, poněvadž to byli obecní příslušníci. Byl to František Kačírek, obecní pastýř, Jan Kořenář, domkář na konci vsi, a kostelník Podloch. Tento pohádal se s panem farářem, poněvadž mu pan farář nedal nic z pohřbu staré výměnkářky Švejcové a ještě ho ten den ve ferblu obehrál o pět zlatek v obecním hostinci. Tedy terno jsme měli pohromadě, a záleželo jen na rozhodnutí. Ostatní žádosti jsme prodali kupci Krausovi na papír. Dal nám za to pět lahví vína a balí od té doby do těch do těch žádostí: „Slibuji, že věrným chováním stanu se důvěry hoden“ smradlavý sýr, který si kupují naši lidé, když jdou do hospody, poněvadž je v něm tolik papriky, že chutná pivo, a jak chutná. Máme u nás pivo z Hluboké a to je velice dobré pivo, když má člověk poctivý základ. Piješ desátou, jedenáctou, a jak potom mluvíš o politice! Rozkoš poslouchat ty řeči. Ani se nenaděješ, už do tebe mlátí, poněvadž my u nás nejsme stejného přesvědčení. Ale nezáleží jen na tom, jak se o politice mluví, my mluvíme i o obecních, poněvadž má náš starosta hospodu. V této hospodě jsme se tedy také sešli jako obyčejně na schůzi obecního zastupitelstva. Zde také konáme všechny schůze obecní. Korupce nepanovala u nás žádná. Každý z terna dal duplák piva. Napřed ho dal žadatel Kačírek, takže když se to rozhlásilo, hned jsme si myslili, že ho přijmeme na místo obecního strážníka. Ale pak dal také Kořenář peníze a hned za ním kostelník Podloch. My jsme tedy nevěděli, na čem jsme. Nás všechny to mile překvapilo, ale situace byla zoufalá, neboť každý z nich koupil za stejný peníz a každý si předtím obešel nás radní, členy obecního zastupitelstva, a my jsme to každému slíbili. Pak zabil prase kostelník Podloch a dal z něho udělat vepřové hody. Současně zabili však po praseti i další dva žadatele, Kačírek a Kořenář, takže sice to byla radostná událost, když nám byly věnovány k požitku, a jak krásnému prožitku, tři prasata, ale přesto neměli jsme místa pro tři strážníky, nýbrž jen pro jednoho.

O korupci se tedy naprosto nemohlo mluvit. Žádný z těch tří žadatelů neměl žádné přednosti, a proto se dalo očekávat, že bude schůze obecního zastupitelstva, pojednávající o této volbě, velice bouřlivá.

Celý den jsme se postili, my, členové obecního zastupitelstva, abychom měli lepší chuť k jídlu, když ze tří prasat to vonělo po celé obci.

Starosta byl ve velkých nesnázích. Chodil po všech členech obecního zastupitelstva a říkal: „Na mou duši, takhle to dál nepůjde. Já se z toho zblázním. Kdyby alespoň někdo z těch žadatelů byl pořádný lump, tak ho vystrčíme z terna, a když se bude rozhodovat o dvou, tak se už dokáže, že jeden z těch dvou je darebák. Takhle jsou ale všichni stejní lumpové a to je právě ta ostuda, že nemůžeme jim nic vyčítat. Ještě že nám uspořádali prasečí hody a dali to pivo. Vždyť jsou všichni stejní darebáci, ale nás nepodplatí.“

Byl mezi námi jeden člověk jménem Machlíček. To byl sice pořádný občan jako my všichni, ale nepřál našemu starostovi Bálkovi. Kde mohl, udělal mu nějakou nepříjemnost. Tak kupříkladu učinil jednou oznámení na starostu, že mu pytláci na jeho poli. Málem by bylo došlo k soudu, a teprve když starosta jako hostinský odpustil Machlíčkovi nějaký dluh v jeho hospodě, bylo možno věc smírně urovnat, ovšem za cenu toho dluhu a ještě mu musil před svědky slíbit, že nebude chtít na něm po celý týden, aby platil útratu. Toho ovšem Machlíček využíval náležitě, takže od té doby panovalo nesnesitelné nepřátelství mezi ním a naším starostou. Nepokrytě také dával najevo, že při schůzi obecního zastupitelstva, na které se bude jednat o zvolení obecního strážníka, přivede starostu do nemilé situace.

Tak došlo tedy k té památné schůzi, na které měla být celá otázka definitivně projednána. Machlíček se kasal, starosta také.

Sešli jsme se v zasedací síni, totiž, jak již dříve bylo podotknuto, ve starostově hospodě. Kromě nás sedělo tam několik našich sousedů, kterým bylo stručně řečeno, že mají sice též podíl na všeobecném hodování, ale aby šli do kuchyně, teď že se jedná o volbu obecního strážníka z celého tera.

Tak to tedy začlo. Napřed přišla jitricová polévka, pak jelítka a jitrnice se zelím a brambory (ty dal k dispozici starosta), nato kousek ovaru (to byly celé tři prasečí hlavy), pak tlačěnka a rosol z tučných kousků masa a nakonec vepřová pečeně s knedlíkem (opět dispozice našeho starosty). Nakonec došlo, když jsme vypili jeden duplák, k debatě o návrhu pana starosty, aby ze tří v teru se nalézajících žadatelů o místo obecního strážníka byl zvolen ten nejschopnější. První ujal se slova starosta, který prohlásil, že lituje jen toho, že všichni tři žadatelé nestojí jeden osmnáct a druhý i třetí za dvacet bez dvou. Že jest mu velice líto, že právě takoví darebáci, jako jsou všichni tři žadatelé, chtějí být ochránci veřejného pořádku, ale že si obecní zastupitelstvo nemůže jinak pomoci, než že z těch tří darebáků musí přece zvolit jednoho, a jména těch tří známých lotrů že jsou Kořenář, Kačírek a Podloch a že žádá, aby alespoň vstali, když se o nich mluví.

Po něm promluvil však Machlíček. Velice se divil ve své řeči, proč vlastně starosta nezačal z jiného konce. Řekl, že obecní strážník musí mít v první řadě smysl pro spravedlnost a právo a že se nesmí dát urážet žádným způsobem. To že by byl pěkný obecní strážník. Obrací se pak ku třem žadatelům, zvolal demagogicky: „Hoši, vy právě v tomto okamžiku musíte vědět jednu věc, že nelze vám tak lehce sice dosáhnout místo, o které žádáte, ale že můžete a musíte být odhodláni, i kdyby starosta to byl, který by vás v budoucím vašem povolání urážel, že musíte projevit, že se ho nebojíte, neboť budete pod přísahou. Tady o vás říká, že jste lumpové. Dokažte, že aspoň jeden z vás bude nestranným a že mu nepůjde jen o osoby, nýbrž o právo a spravedlnost. Kačírku, dej starostovi facku!“

Nastalo veliké ticho. Oči všech byly upřeny na Kačírka, který dál seděl a hloupě se usmíval.

Machlíček zvolal vtom: „Podlochu! Dej starostovi facku, respektuj většinu!“ Opět nic. Podloch seděl vedle Kačírka a usmíval se ještě hloupěji.

I zvolal Machlíček: „Kořenáři, dej starostovi facku a neboj se!“ Kořenář uposlechl, šel k starostovi, který vytržetě na to hleděl, ozvalo se plesknutí a starosta spadl ze židle.

Ozval se potlesk a Machlíček zvolal: „Sousedí, tohle je nestranný člověk, toho musíme udělat obecním strážníkem! Kdo je pro to?“

Zvedlo se všech dvanáct členů a hlasovali pro to.

„Kořenář je tedy zvolen obecním strážníkem!“ zvolal starosta. „A teď ti, Kořenáři, nařizují jako tvůj představený, abys dal Machlíčkovi dvě pořádné facky!“

„K službám, pane starosto,“ odpověděl Kořenář a dal Machlíčkovi takové dvě pořádné, že Machlíčka museli křísit.

Tak se stal Kořenář naším obecním strážníkem.

HAŠEK, Jaroslav. *Maloměstský pitaval*. 1. vyd. Hradec Králové: Kruh, 1978, Schůze našeho obecního zastupitelstva v Mejdlovarech. s. 37 - 41.

abiturient – člověk s maturitou

domkář (též chalupník) - člověk vlastníci domek (popř. k němu malý pozemek)

výměnkář(ka) – člověk na výminku, dřívější hospodář (a jeho žena), kteří předali hospodářství a majetek synovi a nyní na malém prostoru dožívají z libovůle mladých (někdy velmi odstrkovaní)

ferbl – karetní hra

- 1) Jak vznikala Haškova povídková tvorba?
- 2) Takováto hospodská tvorba s vršením jednotlivých motivů a témat za sebou a přitom s hlubší výpovědí dostala o 50 let později termín pábení. Kdo byl jejím představitelem v druhé polovině 20. st.?
- 3) Které dva funkční styly se tu prolínají?
- 4) Jakým jazykem je povídka napsaná?
- 5) Odpovídá téma (jeho závažnost) použitému jazyku?
- 6) Který autor – Haškův současník - pracoval tímto uměleckým prostředkem (vznešený až knižní jazyk neodpovídající situaci)?
- 7) Kolik přišlo žádostí na místo obecního strážníka?
- 8) Které lidi odmítli hned?
- 9) Kteří jim zůstali?
- 10) Co udělali s ostatními žádostmi?
- 11) Kde se konají schůze obecního zastupitelstva? Proč?
- 12) Ačkoliv vypravěč – zastupitel tvrdí, že si na korupci v obci nepotrpí, čím je uchazeči o volné místo upláceli?
- 13) Proč dělal Machlíček problémy?
- 14) Čeho využil Machlíček při volbě?
- 15) Proč měli dát panu starostovi facku?
- 16) Jak dopadlo hlasování?
- 17) Jak dopadl Machlíček?
- 18) Které momenty z povídky jsou stále aktuální?
- 19) Je povídka fiktivní, nebo má reálný základ?

Řešení:

- 1) Psal po hospodách, jednotlivé povídky vydával v časopisech nebo novinách (výbory povídek vytvořeny po jeho smrti) – v hospodě napsal, cestou domů povídku prodal, vyspal se, a utržené peníze šel propít – a zase něco napsal... – tvořil velmi lehce
- 2) Bohumil Hrabal.
- 3) Umělecký a prostě sdělovací.
- 4) Jazykem spisovným až knižním.
- 5) Do situace by se hodil jazyk hovorový nebo nespisovný (kvůli charakteristice postav).
- 6) Karel Poláček – Bylo nás pět.
- 7) Přes 500 (asi kol 531).
- 8) Vzdělané.
- 9) Obecní pastýř Kačírek, domkář Kořenář, kostelník Podloch.
- 10) Prodali je (vyměnili za pět lahví vína) kupci jako papír na balení zboží.
- 11) V hospodě – patří starostovi; po pivě se dobře řeší politika i obecní záležitosti.
- 12) Tuplákem piva a prasečími hody.
- 13) Neměl se rád se starostou (dlužil něco v hospodě a udal starostu, že mu pytláci na jeho poli, starosta mu musel dluh odpustit a ještě mu nabídl týdenní útratu zdarma – Machlíček toho víc než využil..)
- 14) Využil toho, že starosta nazývá žadatele lumpy a lotry.
- 15) Aby ukázali, že jsou nestranní a nenechají se urážet ani od starosty.
- 16) Všemi 12 hlasy vyhrál Kořenář, protože si troufl starostovi facku dát.
- 17) Dostal facky dvě, až ho museli křísit.
- 18) Korupce, hospodské „řešení“ politiky, Machlíčkova vypočítavost, radost z cizího neštěstí (z facky starostovi).
- 19) Mydlovary skutečně existují (nedaleko Hluboké – jižní Čechy), ale jinak ?? – Hašek byl mistrem mystifikace, základem jeho próz byly jeho skutečné zážitky, ale není jasné, co si přimyslel (co je pouze básnická nadsázka) a co byla pravda.